

Bijlage 6   Controleprotocol verkoopopgaven WVRN

1. Inleiding

- 1.1. Dit controleprotocol heeft betrekking op de aan VBN te verstrekken opgaven van de verkochte (met inachtneming van punt 4.7 uit het afsprakenkader) abonnementen. Deze opgaven worden gehanteerd bij de vaststelling van de verdeling van de abonnementen.
- 1.2. In dit controleprotocol wordt uiteengezet welke uitgangspunten gelden bij de uitvoering van de accountantscontrole van de verantwoording inzake de verkochte abonnementen vervoerbewijzen en op welke wijze de uitkomsten van deze controle dienen te worden gerapporteerd.
- 1.3. Doel van de uit te voeren controle is te verifiëren of de juiste verkoopopgaven worden verdeeld. De accountant toetst daartoe of VBN de juiste bedragen in zijn administratie heeft geregistreerd met betrekking tot het desbetreffende vervoerbedrijf (of voor de verkoopopgave verantwoordelijke overheid). VBN maakt daartoe een te verifiëren hard-copy. Deze uitdraai met de verkoopopgaven wordt toegestuurd aan de betreffende vervoerbedrijven (of overheden). Mocht de accountant verschillen signaleren dan is het nodig deze concreet te benoemen en op te nemen in de verklaring dan wel aan te geven op het te waarmerken overzicht. Het doel is dus niet primair een goedkeurende controleverklaring, maar een juiste administratie van verkoopopgaven bij VBN. Bevindingen over administratieve organisatie die van invloed zijn op de kwaliteit van de administratie kunnen worden opgenomen in een rapportage van bevindingen.
- 1.4. De volgende begrippen zijn van toepassing:
  - *Concessieverlener*: de overheden als bedoeld in artikel 20 van de Wet personenvervoer 2000;
  - *Concessiehouder*: de vervoerder die openbaar vervoer verricht;
  - *Maandopgave*: de maandelijks te verstrekken verkoopgegevens zoals omschreven in bijlage 4 van dit Afsprakenkader;
  - *Verkooppunt*: de unieke combinatie van een verkooppunttype, een postcode en een verkopende instantie;
  - *Tarief*: de combinatie van kaartsoorten en bijbehorende prijzen die op een bepaald moment van kracht zijn, aangegeven met een volgnummer;
  - *Kaartsoort*: een bepaald type vervoerbewijs;
  - *Verkopen aan het publiek*: alle abonnementen die direct of indirect aan het publiek worden verkocht voor gebruik in het openbaar vervoer;
  - *Verantwoording*: het door VBN aan concessiehouder verstrekte overzicht van door concessiehouder opgegeven verkopen per kaartgroep en verkooppunt;
  - *Derde-accountant*: een accountant die bij een verantwoording als bedoeld onder 1.5 een controleverklaring verstrekt.
- 1.5. Het is mogelijk dat door of namens de VBN een review zal worden uitgevoerd bij de derde-accountant ter toetsing van de naleving van dit controleprotocol. Indien een review wordt uitgevoerd, zal hierover tevens overleg worden gepleegd met de betreffende concessiehouder en de verantwoordelijke concessieverlener.

2. Algemene uitgangspunten voor de controle

- 2.1. VBN verstrekt in april 2019 aan de vervoerders een jaaroverzicht van de geregistreerde verkoopopgaven. Dit overzicht is bijgewerkt tot en met de verkoopopgaven van februari 2019 en dient als verantwoording van het vervoerbedrijf. Deze verantwoording dient gecontroleerd te worden.
- 2.2. De controle van de verantwoording betreft zowel de getrouwe weergave van de vervoeropbrengst als de rechtmatigheid volgens de voorschriften verkoopopgaven. De controleverklaring van de verkoopopgaven van NS beperkt zich tot de getrouwe weergave van de vervoeropbrengst.
- 2.3. De controle dient plaats te vinden op de verkoopopgaven van het tariefjaar 2018. Dat betekent dus dat de controle zich uitstrekt over de verkoopopgaven van voorlopers (verkopen in november en december 2017 met het tarief voor 2018), de verkopen in 2018, en naijlers (opgaven van verkopen in januari en februari 2019 met een tarief 2018).
- 2.4. Ten aanzien van de uitvoering van de controle van de verantwoording geldt een tolerantie van 1% voor de totale verkoopomvang met een maximum tolerantiegrens van € 100.000. Ten aanzien van het vaststellen van de juistheid van de kaartgroep (dus niet kaartsoort die onderdeel uitmaakt van de maandopgave), verkooppunt of verkoopperiode geldt een tolerantie van 10%.

3. Specifieke uitgangspunten voor de controle

- 3.1. Alle in de verantwoordingsperiode verkochte abonnementen worden tegen de volledige verkoopwaarde verantwoord; dit geldt ook voor verkopen met een betalingsregeling. Bij de opgave hiervan over (eventuele) verschillende concessies dient de vervoerder deze verdeling te baseren op een vastgelegde methode.
- 3.2. Er worden uitsluitend opbrengst van vervoerbewijzen afgegeven aan reizigers verantwoord.
- 3.3. De accountant dient te toetsen of de opzet van de administratieve organisatie, die dient te waarborgen dat de opbrengst van regionale vervoerbewijzen op een juiste en volledige wijze over concessies wordt verdeeld, adequaat is en bestaat. Voorts dient beoordeeld te worden of deze administratieve organisatie overeenkomstig deze adequate opzet functioneert. Bevindingen hiervan dienen te worden opgenomen in het rapport van bevindingen. WVRN is bevoegd om steekproefsgewijs of naar aanleiding van bijzondere bevindingen tussentijdse accountantscontrole te verlangen.

4. Rapportering

- 4.1. De accountant dient een controleverklaring te verstrekken bij de verantwoording. In de verklaring dient het totaalbedrag van de in de verantwoording opgenomen vervoeropbrengst te worden vermeld. De accountant dient de door VBN verzonden verantwoording te waarmerken. Indien er verschillen in de verkopen zijn geconstateerd, dan dienen deze in de verklaring of het rapport van bevindingen te worden opgenomen. Het vervoersbedrijf dient in dat geval een aanvullend correctiebestand aan te leveren bij VBN waarin de door de accountant aangegeven verschillen zijn verwerkt.
- 4.2. Zoals eerder in dit protocol is aangegeven dient de accountant bevindingen weer te geven in een rapportage van bevindingen. Indien de accountant geen bevindingen heeft en derhalve geen rapport van bevindingen heeft opgesteld en uitgebracht, dan dient dit gemeld te worden in een overige toelichtende paragraaf bij de controleverklaring.

- 4.3. De rapportage bestaat dus uit drie onderdelen:
- De controleverklaring;
  - De gewaarmerkte verkoopopgave (met een bijlage van de aanpassingen (incl. bestand));
  - **Een rapportage van bevindingen dan wel een onverplichte toelichtende paragraaf bij de verklaring indien er geen rapportage van bevindingen is uitgebracht.**
- 4.4. Hieronder is een model van een goedkeurende controleverklaring opgenomen.

Model controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van *<naam concessiehouder>* in het kader van de verantwoording aan de WVRN.

Aan: de directie van *<naam concessiehouder>*

Wij hebben de bijgevoegde, door ons voor identificatie doeleinden gewaarmerkte, verantwoording 'verkochte vervoerbewijzen over *<jaar>* (tariefcode *<nummer>*)' van *<naam concessiehouder>* te *<vestigingsplaats concessiehouder>* gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van *<naam concessiehouder>* is verantwoordelijk voor het opstellen van de verantwoording in overeenstemming met het Afsprakenkader organisatie verkoop en verdeling Randstad Noord Zone Abonnement. De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de directie noodzakelijk acht om het opstellen van de verantwoording mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de verantwoording op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol verkoopopgaven Randstad Noord Zone Abonnement. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de verantwoording geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de verantwoording. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de verantwoording een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opstellen van de verantwoording door de vennootschap, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van het gebruikte normenkader voor de totstandkoming van de verantwoorde transacties.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel is de verantwoording 'verkochte vervoerbewijzen over <jaar> (tariefcode <nummer>)' van <naam concessiehouder> te <vestigingsplaats concessiehouder>, in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met het Afsprakenkader organisatie verkoop en verdeling Randstad Noord Zone Abonnement. De verantwoording sluit met een bedrag aan verkopen van in totaal € <bedrag>.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

De verantwoording en onze controleverklaring daarbij zijn uitsluitend bestemd voor de directie van <naam concessiehouder> ter verantwoording aan de WVRN. De verantwoording en onze verklaring daarbij zijn niet geschikt voor andere doeleinden. De verantwoording met onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor <naam concessiehouder> en WVRN en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

<plaats>, <datum>

<ondertekening>